COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.7.2022
COM(2022) 333 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

referitor la „angajamentele privind asigurarea încrederii în statistici” asumate de statele membre în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

referitor la „angajamentele privind asigurarea încrederii în statistici” asumate de statele membre în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009

1. INTRODUCERE

1.1. Regulamentul (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene

Prezentul raport este cel de-al treilea raport elaborat de Comisie în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene[1] și, în special, cu articolul 11 alineatul (4) care stabilește că:

„Respectivele angajamente ale statelor membre sunt monitorizate periodic de către Comisie pe baza rapoartelor anuale trimise de statele membre și sunt actualizate atunci când este necesar.

…

Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la angajamentele publicate și, după caz, rapoarte privind progresele înregistrate, până la 9 iunie 2018 și ulterior o dată la doi ani.”

Primul raport a fost publicat în 2018[2], iar al doilea în 2020[3].

1.2. Angajamentul privind asigurarea încrederii în statistici

Conceptul de angajament privind asigurarea încrederii în statistici („angajamentul”) a apărut cu scopul de a îmbunătăți calitatea cadrului pentru statistici. El a fost descris pentru prima dată într-o comunicare a Comisiei din anul 2011[4]. Conceptul este un mijloc de a determina guvernele naționale să-și asume responsabilitatea pentru nivelul de respectare de către țara respectivă a Codului de bune practici al statisticilor europene („codul”)[5].

Codul stabilește standardul pentru dezvoltarea, elaborarea și difuzarea statisticilor europene. El se bazează pe 16 principii privind mediul instituțional, procesele statistice și rezultatele. Scopul este de a se asigura faptul că statisticile europene nu sunt doar relevante, exacte și realizate la timp, ci și că respectă principiile independenței profesionale, imparțialității și obiectivității. Angajamentul stabilește o legătură între cod și guvernul unui stat membru, care anterior lipsea.

Conform articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 223/2009, angajamentul este un instrument care „vizează, în continuare, asigurarea încrederii publice în statisticile europene și realizarea de progrese în punerea în aplicare a principiilor statistice cuprinse în Codul de bune practici”, care urmează să fie adoptat atât de statele membre, cât și de Comisie.

---

1 Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1101/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind transmiterea de date statistice confidențiale Biroului Statistic al Comunităților Europene, a Regulamentului (CE) nr. 322/97 al Consiliului privind statisticile comunitare și a Deciziei 89/382/CEE, Euratom a Consiliului de constituire a Comitetului pentru programele statistice ale Comunităților Europene (JO L 87, 31.3.2009, p. 164).

2 COM (2018) 516 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1574866259293&uri=CELEX:52018DC0516

3 COM(2020) 278 final: EUR-Lex – 52020DC0278 – RO – EUR-Lex (europa.eu)

4 COM (2011) 211.

5 Codul de bune practici al statisticilor europene – ediția revizuită 2017

În considerentul 17 din Regulamentul (UE) 2015/759[6] de modificare se afirmă, de asemenea, că angajamentul „ar trebui să conțină angajamente specifice ale guvernului statului membru respectiv privind îmbunătățirea sau menținerea condițiilor pentru punerea în aplicare a Codului de bune practici”.

1.3. Evaluările *inter pares* ale Sistemului Statistic European (SSE)

Eurostat și autoritățile statistice naționale din toate statele membre și țările AELS formează un parteneriat pentru producerea statisticilor europene, denumit Sistemul Statistic European (SSE). Pentru a garanta calitatea statisticilor lor, membrii SSE au creat un cadru comun de calitate, codul fiind piatra de temelie al acestuia. Pe lângă angajamente, evaluările *inter pares* ale SSE, care sunt efectuate periodic pentru a evalua respectarea codului de către membri, reprezintă un instrument important pentru a asigura punerea în aplicare a cadrului comun de calitate și, prin urmare, calitatea statisticilor europene.

Evaluările *inter pares* ale SSE sunt efectuate periodic, implicând autoevaluări, vizite la nivel de țară și un raport de evaluare *inter pares* pentru fiecare țară examinată care conține recomandări de îmbunătățire, care sunt urmate de acțiuni de îmbunătățire și de monitorizarea anuală a acestora de către Eurostat. Două runde anterioare de evaluări *inter pares* au avut loc în perioada 2006-2008 și în perioada 2013-2015. Cea de-a treia rundă actuală se desfășoară în perioada 2021-2023.

2. PREZENTARE GENERALĂ A ANGAJAMENTELOR PRIVIND ASIGURAREA ÎNCREDERII ȘI RAPOARTELE DE ȚARĂ

2.1. Dispoziții generale

Conform articolului 11 din Regulamentul (CE) nr. 223/2009, statele membre trebuie să stabilească și să publice un angajament sau cel puțin să transmită Comisiei și să publice un raport privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a codului și eforturile depuse pentru stabilirea unui angajament.

Comisia monitorizează periodic angajamentele, pe baza rapoartelor anuale transmise de statele membre.

2.2. Forma angajamentului

Regulamentul (CE) nr. 223/2009 nu stabilește norme privind forma pe care ar trebui să o ia angajamentul. Cu toate acestea, angajamentele trebuie să includă angajamente politice specifice și să fie prezentate și redactate astfel încât să asigure condiții adecvate pentru statistici de înaltă calitate.

Statele membre care consideră că angajamentul constă în anumite părți ale legislației lor respective se referă, în general, la dispozițiile legale specifice care sunt relevante pentru îmbunătățirea sau menținerea condițiilor de punere în aplicare a codului și raportează cu privire la evoluțiile recente. Statele membre care au stabilit angajamente de sine stătătoare au informat Comisia cu privire la acestea și au făcut publice angajamentele.

Secțiunea 2.2.1. de mai jos oferă o imagine de ansamblu a angajamentelor existente cu privire la care au fost raportate evoluții semnificative în 2020 și 2021:

[6] Regulamentul (UE) 2015/759 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene (JO L 123, 19.5.2015, p. 90).

2.2.1. Legile naționale care constituie angajamentul

Croația: Noua Lege privind statisticile oficiale a intrat în vigoare în martie 2020[7]. Aceasta oferă Biroului croat de statistică independența profesională și sprijinul de care are nevoie pentru a menține și a îmbunătăți condițiile de punere în aplicare a codului.

Dispozițiile privind numirea și demiterea directorului general au fost îmbunătățite, au fost elaborate dispoziții privind cooperarea și coordonarea în cadrul sistemului statistic și a fost elaborată o nouă bază de finanțare. S-au raportat progrese semnificative în pregătirea angajamentului de sine stătător planificat.

Cehia: Angajamentul a fost publicat la 28 februarie 2018[8]. În 2020 și 2021, guvernul a continuat să respecte pe deplin principiul independenței profesionale al Biroului ceh de statistică, care, la rândul său, a promovat în mod activ principiile independenței profesionale și a acționat în conformitate cu acestea.

Danemarca: În 2020 și 2021, Institutul național de statistică a elaborat noi orientări obligatorii în materie de calitate pe baza codului, care includ monitorizarea și raportarea către guvern și formează baza unei proceduri naționale de asigurare a respectării legislației.

Finlanda: Legea națională relevantă privind statisticile este în curs de revizuire și va fi prezentată Parlamentului în cursul anului 2022.

Franța: Procesul de a consacra în legislație independența profesională a statisticilor a înregistrat progrese. Ministerul Culturii a modificat deja decretul în consecință. În ceea ce privește caracterul adecvat al resurselor, a fost semnat un contract multianual, care oferă asigurări că obiectivele vor fi atinse și că gestiunea internă va fi îmbunătățită. Vizita de evaluare *inter pares* a SSE a avut deja loc în 2021[9].

Italia: Vizita de evaluare *inter pares* a SSE va avea loc la sfârșitul anului 2022. În 2020 și 2021, politica de calitate a institutului de statistică a fost actualizată, Comitetul pentru calitate a fost reconstituit și a fost aprobată a doua ediție a Codului de bune practici al statisticilor din Italia. Au continuat eforturile de pregătire a unui angajament „de sine stătător”.

Țările de Jos: În 2020 și 2021 au fost luate multe măsuri pentru a îmbunătăți respectarea codului. De exemplu, în 2020, Statistics Netherlands a publicat o nouă strategie privind resursele umane pentru perioada 2020-2025 și a obținut mai multe certificări ISO.

Spania: Angajamentul este pus în aplicare ca parte a Planului național de statistică 2021-2024 și a programelor anuale ulterioare. Un site web specific găzduit de institutul național de statistică include un rezumat al angajamentului pentru cetățeni, cu linkuri către toate planurile multianuale și programele anuale începând din 2016[10].

Slovacia: „Legea privind statisticile de stat”[11] constituie angajamentul. Ea a fost modificată în 2021 pentru a clarifica acest lucru și pentru a pune în aplicare principiile codului.

---

7 Monitorul Oficial nr. 25/20

8 https://www.czso.cz/csu/czso/commitment-on-confidence-in-statistics-in-the-czech-republic

9 Document disponibil la adresa: europa.eu

10 INE - MetodologiaYEstandares - Inițiative privind promovarea și aplicarea Codului de bune practici al statisticilor europene

11 Articolul nr. 540/2001

Alte state membre care consideră că angajamentul este constituit din legislația națională și care nu au raportat schimbări majore în ultimii doi ani includ: **Austria, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Polonia și Portugalia**.

2.2.2. Angajamente de sine stătătoare

Bulgaria:

Singurul angajament nou de sine stătător de la ultimul raport a fost adoptat de guvernul bulgar în decembrie 2021[12]. El susține că sistemul statistic național respectă principiile codului, garantează independența statisticilor oficiale și exprimă angajamentul guvernului de a garanta calitatea datelor statistice produse de institutul național de statistică, ceea ce va spori credibilitatea statisticilor bulgare.

Angajamente de sine stătătoare descrise în rapoartele anterioare:

Grecia: Angajamentul[13] a fost semnat în 2012.

Suedia: Angajamentul[14] a fost prezentat în Legea privind bugetul pentru anul 2017 a guvernului.

Slovenia: Guvernul a adoptat angajamentul[15] în 2017.

Irlanda: Guvernul a adoptat angajamentul[16] în 2017.

Belgia: Angajamentul[17] a fost publicat în 2017.

România: Guvernul a adoptat angajamentul[18] în 2017. România a raportat că, în 2020 și 2021, a luat măsuri suplimentare pentru a asigura independența institutului de statistică, pentru a aloca resurse adecvate și a introdus noi politici și metodologii privind digitalizarea, protecția datelor și o mai bună utilizare a datelor administrative.

Malta: Angajamentul**[19]** a fost semnat în 2018.

Cipru: Angajamentul a fost semnat în 2018 și publicat[20] împreună cu un rezumat pentru cetățeni. Cipru a raportat că, în urma unei revizuiri a legislației privind statisticile naționale în 2021, este planificată o revizuire a angajamentului.

SEE, AELS și țările candidate:

---

12 https://nsi.bg/en/content/19201/basic-page/commitment-confidence-statistics

13 https://www.statistics.gr/documents/20181/c5b9264e-815e-4f74-9955-467d14cad474 (disponibil doar în limba engleză).

14 https://www.scb.se/contentassets/bbe78b2a144143c7955b165f76fb4d52/regeringens-atagande-om-att-skapa-fortroende-for-statistiken.pdf și https://www.scb.se/om-scb/samordning-av-europeisk-statistik-i-sverige/regeringens-atagande-om-att-skapa-fortroende-for-statistiken/ (doar în limba suedeză).
A se vedea, de asemenea, paginile 28 și 29 din Statisticile oficiale ale Suediei – Raport anual 2017 https://www.scb.se/contentassets/fd60f41a3abc4d2c8a791e425357ba5b/ov9999_2017a01_br_x43br1802.pdf **(**Descrierea angajamentului în engleză**).**

15 https://www.stat.si/StatWeb/en/News/Index/6458 (disponibil doar în limba engleză și în limba slovenă).

16 https://www.cso.ie/en/media/csoie/aboutus/documents/CoCS.pdf (disponibil doar în limba engleză).

17 https://statbel.fgov.be/en/about-statbel/quality/commitment-confidence (disponibil doar în limbile engleză, franceză, germană și neerlandeză).

18 https://insse.ro/cms/files/eurostat/angajament_de_sprijinirea_credibilitatii_statisticii_oficiale_nationale.pdf.

19 https://nso.gov.mt/en/nso/Pages/Commitment-on-Confidence.aspx și https://msa.gov.mt/en/public_information/Pages/Commitment-on-Confidence.aspx (doar în limba engleză).

20 Angajamentul privind asigurarea încrederii în statistici (cystat.gov.cy)

Islanda, care participă la SSE în calitatea sa de țară membră a Spațiului Economic European, a stabilit, de asemenea, un angajament de sine stătător[21]. Elveția, care participă la SSE pe bază bilaterală, a raportat în detaliu cu privire la măsurile naționale care garantează respectarea codului. De asemenea, în prezent se clarifică modul în care ar putea fi elaborat un angajament oficial. Trei țări din Balcanii de Vest au adoptat în mod oficial angajamente: Albania în 2017, Muntenegru în 2018 și Macedonia de Nord în 2018.

3. CONCLUZIE

Stabilirea angajamentelor a avut în mod clar efectul dorit de a determina guvernele statelor membre să adere la cod și a condus la creșterea încrederii publice în statisticile oficiale în întreaga UE, în Spațiul Economic European și în țările învecinate. Guvernele au adus îmbunătățiri semnificative legislației lor privind statisticile și și-au făcut publice angajamentele de a garanta respectarea principiilor codului.

Un număr tot mai mare de țări au stabilit angajamente de sine stătătoare sau sunt în curs de a face acest lucru, deși majoritatea încă consideră că angajamentul face parte inerentă din legislația lor privind statisticile. Este clar că procesul de pregătire necesită timp, în special din cauza necesității unei decizii politice.

Cea de a treia rundă de evaluări *inter pares* ale SSE, în curs de desfășurare, care urmează să fie efectuată până în 2023, este în prezent cea mai importantă acțiune pentru a sprijini respectarea codului și pentru a demonstra calitatea ridicată a statisticilor europene, precum și pentru a identifica îmbunătățiri suplimentare. Mecanismul de evaluare *inter pares* al SSE poate fi considerat un alt pilon de sprijin pentru angajamente, deoarece evaluează periodic angajamentul autorităților statistice naționale de a adera la cod. Având în vedere legătura puternică dintre cele două procese, este de așteptat ca runda actuală de evaluări *inter pares* să ducă la evoluții în ceea ce privește angajamentele, iar raportarea va fi cel mai probabil corelată din nou.

În general, este clar că nivelul de conștientizare a importanței asigurării încrederii publice în statisticile europene printr-o mai bună respectare a principiilor codului este ridicat în rândul guvernelor, precum și în rândul autorităților statistice naționale din întreaga UE. De asemenea, este evident că se înregistrează o îmbunătățire continuă a condițiilor de punere în aplicare a codului.

[21] https://www.stjornartidindi.is/Advert.aspx?RecordID=de627e49-2146-45cb-b1eb-969072b8deac